

ΤΟΜΟΣ Α΄.

ΤΕΥΧΟΣ Γ΄. & Δ΄.

ΘΡΑΚΙΚΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
“ΘΡΑΚΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ,”

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΟΥΝΤΑΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΑΡΙΣΤ. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΣΤΙΛΠ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΑΝΕΠ. ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΠΟΛΥΔ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ

ΘΡΑΚΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ — ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤ — ΒΟΥΛΗΣ 18

1928

φιλολογίαν καὶ φιλοσοφίαν. Ἐδίδασκε ἐπὶ τῇ βάσει ἰδικῶν του ἀνεκδότων ἐγχειριδίων τὴν Ψυχολογίαν καὶ Λογικὴν μὲ πολὺ ὥραϊα καὶ εὐληπτα παραδείγματα, καθίστα δὲ τερπνοτάτην καὶ πολὺ ἐπαγωγὸν τὴν διδασκαλίαν καὶ ἐρμηνείαν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Ἐχει γράψει καὶ τινὰς μικρὰς πραγματείας φιλοσοφικοῦ χαρακτῆρος, δηλαδὴ περὶ τοῦ «ψυχικοῦ βίου», περὶ τοῦ «ἠθικοῦ νόμου», περὶ «ἐκπαιδεύσεως» καί, τὸ σπουδαιότερον πάντων, περὶ «τῆς ἐποχῆς τοῦ Σωκράτους καὶ τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ». Ἐκ τούτων τὰ μὲν τρία πρῶτα, ἐκφωνηθέντα κατὰ διαφόρους τελετὰς τῶν γραμμάτων ὡς πανηγυρικοί, ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1892 καὶ 1893 ἐν Ἀδριανουπόλει ἐκδοθὲν ἐβδομαδιαῖον φιλολογικὸν περιοδικὸν ὃ «Ἔβρος» ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου Σ. Βλαχοπούλου Διδυμοτειχίτου, τὸ δὲ τελευταῖον εἶχε δημοσιευθῆ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις «Παιδαγωγικὸν Σχολεῖον» τοῦ Μιλτιάδου Βρατσάνου, ἀνεδημοσιεύθη δὲ κατὰ τὸ 1892 εἰς τὸν «Ἔβρον» τοῦ Κ. Βλαχοπούλου.

Σουφλίον

Κωνσταντῖνος Γ. Κουρτίδης

Ἰατρὸς

Σημ. Τὰ «Θρακικά» δυστυχῶς δὲν εὗρον φωτογραφίας τῶν ἀνδρῶν, διὰ τὰ τοὺς ἐμφανίσουν, ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους, εἰς τοὺς ἀναγνώστας των.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐνα ἀπὸ τὰ τραγικὰ θύματα τοῦ ἀμείλικτου Χάρου καὶ τῆς ἀδυσώπητης Μοίρας—πὺν τόσο φθονερά κι οἱ δύο τους κἀναν καρτέρι νάφανισουν τὶς πνευματικὲς κορφὲς τῆς Ἄνατ. Θράκης—ὕστερα ἀπὸ τὸν ἀφανισμό τοῦ ἀλησμόνητου Βυζιηνοῦ καὶ τοῦ σεμνοῦ Ψάλτη, εἶνε καὶ ὁ δυστυχισμένος ποιητὴς Ἰωσήφ Ραφτόπουλος στὸ φθισιατρεῖο «Σωτηρία». Στους δύο πρῶτους, ἂν πέθανεν ἡ Σκέψη πρῶτα κι' ὕστερα πέταξεν ἀπ' τ' ἄθλιο κορμὶ ἡ Ψυχὴ, στὸ Ραφτόπουλο ἔμεινεν ὅμως ἀνέγγιχτος ὁ Νοῦς, ἴσως γιὰ τὸ νὰ νιώθει πιὸ βαθιὰ τὴ σκληρότητα τῆς Μοίρας, πὺν τὸσον ἄσπλαγχνα τὸν ἐβασάνισε. Καὶ ἡ Θράκη πένθησε ἔτσι γιὰ πάντα ἕνα διηγηματογράφο δυνατὸ, μιὰ ἐπιστημονικὴ κορυφή, κι' ἕναν ποιητὴ, πὺν, κι' ἂν λιγώτερο γνωστός, ὅμως τοῦ ἀξίζει περισσότερο νὰ γίνει λόγος.

Τὰ «Θρακικά» μὲ πόνο κἀγουν κι' αὐτοῦ τὸ ἱερὸ μνημόσυνο γιὰ τὸ συμπληρωθῆ ἡ τραγικὴ τριλογία πὺν δημιούργησε τὸ δρεπάνι τοῦ Χάρου καὶ τὸ γραφτὸ τῆς Μοίρας.

Ὁ Ραφτόπουλος γεννήθηκε στὸ θαυμαστὸ Σκεπαστό, πὺν τὸ σκέπασεν ἴσως γιὰ πάντα ὁ ἀφανισμὸς στὴν πραγματικότητα, μὰ πὺν δὲν τῷ ὄσθη-

σεν ὁ χαλαστής χρόνος ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια τῶν Θρακῶν. Σπούδασε στὴ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολῆ καὶ τέλειωσε τὴ Φιλολογία στὸ Ἐθνικὸ Πανεπιστήμιο. Σφραγισμένος ὅμως ἀπὸ τὴ Μοῖρα νὰ δυστυχῇ καὶ νὰ κακοπερνᾷ, παραπεταμένος στὴ σκληρῇ κοινωνία νὰ στερεῖται καὶ νὰ ὑποφέρει, ἔζησε τὸν ἀβίωτο βίον του ψάλλοντας καρτερικά τὸν πόνο του μὲ μιὰ λύρα πὺν ἀλήθεια δονεῖ τις ψυχές, συγκινεῖ τις εὐαίσθητες καρδιές, μὰ καὶ πὺν βάζει σὲ πολλοὺς τὴν σκέψη ὀρθή.

Δουλευτὴς τοῦ στίχου ἄξιος, στὴν ἀρχὴ πηγαίνει πάνω στ' ἀχνάρια τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ μας μὲ βήματα ἀπλοῖκὰ καὶ ἀφελῆ κι' ὅπως ταιρίαζε σ' ἓνα παλικάρι ἀγνὸ τῆς σεμνῆς Θράκης. Εἶδος Κρυστάλλη σὲ κύκλον ὅμως στενὸ κι ἀνάλογο γιὰ τὸ πέταμά του. Δὲν εἶνε ὁ αἰτός πὺν φωλιάζει στὰ κακοτράχιλα βουνά. Εἶνε ὁ σπουργίτης, πὺν ἀμέριμνα περνᾷ τὴ ζωὴ, μὰ πὺν στὸ βάθος κρύβει τὸ πόνο του σπειρί, γιὰ νὰ βλαστήσει ἀργότερα καὶ νὰ φουντώσει γιὰυτὸν φαρμακερός. Γιατὶ στὴ δυστυχία καὶ στὸν πόνο, πὺν τὸν ἔφαγε, εἶνε ἀδερφός τοῦ Κρυστάλλη ἰσοτίμος.

Κι' ἔτσι ὁ σπουργίτης γίνεται στὴν Ἀθήνα τὸ πουλὶ πὺν θρηνεῖ χωρὶς ὁ θρηῆνος νὰ λυγίζει τὴν περηφάνεια του καὶ νὰδυνατίζει τὴν καρτερικότητα καὶ τὴν ἀντοχὴ του.

Πονεῖ καὶ θλίβεται, κι' ὁ πόνος κ' ἡ θλίψη του κυλοῦν ἀνάμεσα στοὺς στίχους του ἀπαλὰ καὶ γλυκὰ χωρὶς κανένα παράπονο, κανένα βογγητό, πὺν θαρρεῖς πὺς τὸ κάνει ἔτσι γιὰ νὰ μὴν ἐνοχλήσει, μ' ἀγάπη ἀπέραντη, πὺν μόνο αὐτὴ τὸν κρατᾷ ἀκόμα στὴ ζωὴ. Λίγοι τὸν γνώρισαν καὶ λίγοι ἴσως τὸν διάβασαν. Μὰ στὸ διάβασμα, τὸ τραγούδι του συνεπαίρνει καὶ κάνει νὰ συμπονῆς καὶ νὰ συμπάσχεις μ' αὐτὸν καὶ νὰ νιώθεις πὺς κάτι ὠραῖο καὶ ἄξιο τῆς τέχνης ἔκλεισε μέσα στὸ τραγούδι του ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος καὶ ταπεινὸς ποιητής.

Τὰ τραγούδια του δημοσίευεν ὁ «Νουμᾶς» πὺν ἦταν τόσο προσεχτικὸς στὴν ἐκλογὴ καὶ τόσο πονετικὸς στὴ δυστυχία. Σκόρπια ὅμως ἔτσι

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

στις σελίδες του θὰ ἦταν δύσκολο νὰ μᾶς δώσουν ὀλάκερη τὴν εἰκόνα τοῦ Ραφτόπουλου ποιητῆ, ἂν δὲν ἐφρόντιζεν ὁ φίλος του Π. Τριαντάφυλλος νὰ μᾶς τὴν δώσει συνολικὰ στὰ «Διαλεχτά» του, μιὰ ταχτοποιημένη σειρά, ὅπου βλέπει κανεὶς τὸ ξετύλιγμα τοῦ ἄμαθου στὴν ἀρχὴ ποιητῆ σὲ ἐπιδέξιο σκαλιστῆ τοῦ στίχου ν' ἀκολουθᾷ στις σκέψεις καὶ στις ἰδέες συγχρονισμένος τὸ δρόμο, πού, ἂν ζοῦσε, θὰ τὸν ἔφερνε ὠρισμένως στὴ θέση πού θὰ τοῦ ταίριαζε στὸν ποιητικὸ Παρνασσό.

Δυστυχῶς ἡ ἀγιάτρευτη ἀρρώστια του ἔσκαψεν ἀνεπανόρθωτα τὰ θεμέλια τῆς ὑγείας του κι' ὁ βασανισμένος ποιητῆς ἀφῆκε τὸν κόσμον αὐτό, γιὰ νὰ βρῆ στὸν ἄλλον τὴν ἡσυχίαν καὶ τὸ ξεκούρασμα.

Οἱ Θραῶκες, φιλόμουσοι ὅπως εἶνε, ἄς διαβάσουν τὰ τραγούδια του κι' ἄς χύσουν ἕνα δάκρυ στὸ μνημόσυνο τοῦτο τοῦ Ραφτόπουλου, πού τόσο πρόωρα μὰ καὶ τόσο τραγικὰ τὸν ἐθέρισεν ὁ πόνος κ' ἡ δυστυχία στὴν ἀγιάτρευτη ἀρρώστια. Ἔτσι κι' αὐτοὶ θὰ δοκιμάσουν μιὰ πνευματικὴ εὐχαρίστηση καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητῆ—τὸ τρίτον αὐτὸ θῦμα τῆς ἐρημωμένης Θρακῆς—θὰ νιώσει μέσα στὸν τάφο του κάποια χαρὰ καὶ κάποιο σίρηγμα, πού δὲν τις γέυτηκε ζώντας στὴ λησμονιὰ καὶ στὴν περιφρόνηση.

Περ. Παπαχριστοδούλου

ΑΠΟ ΤΑ ΘΡΑΚΙΩΤΙΚΑ ΥΦΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Ἡ ἀργαλειὸς ἢ ὁ λάκος.

α') Ἀντὶ (βλέπε Γλωσσάριον Γ. Λαμπουσιάδου). β') Σφύχτρος ἢ ξυλόχτενο.
 γ') Χτένι. δ') Μιτάρια. ε') Καρούλια.